

PPO Bijen ontvangt kwaliteitscertificaat

Onlangs heeft de overheid aan PPO sector Bijen de 'Endorsement of Compliance with the OECD Principles of Good Laboratory Practice (GLP)' verleend.

De overheid stelt Good Laboratory Practice als voorwaarde voor (toelatings-)onderzoek met middelen die effect kunnen hebben op de gezondheid van mens en dier. De resultaten van onderzoek dat volgens deze GLP-richtlijnen is uitgevoerd, worden internationaal erkend.

De basis voor de GLP-erkenning is het kwaliteitssysteem dat PPO sector Bijen heeft opgebouwd voor het testen van de nevenwerking van pesticiden op honingbijen en hommels. Deze testen variëren van eenvoudige laboratoriumtesten tot complexe veldstudies.

Geen honingmonsters meer inzenden

In de afgelopen jaren is door PPO Bijen veel energie besteed aan het onderzoek van honing. De belangstelling voor dit gratis onderzoek is sterk toegenomen. Dit onderzoek hebben wij gratis kunnen aanbieden omdat de EU dit belangrijk vond en daar subsidie voor verstrekke. Voorwaarde voor de subsidie van de EU was echter wel dat de Nederlandse overheid eenzelfde subsidiebedrag beschikbaar stelde. Dit gebeurde door het ministerie van LNV. Om dit onderzoek beter te stroomlijnen hebben we voor 2002 dit onderzoek beperkt tot voorjaars honing waarvan per bijenhouder maximaal één monster kon worden ingezonden. Hierdoor komen de monsters in kortere tijd binnen en is het pollenonderzoek iets gemakkelijker. Door deze werkwijze kunnen meer monsters worden onderzocht waardoor de dienstverlening verhoogd kon worden. Dit besluit is genomen is namens de Bedrijfsraad voor de Bijenhouderij. Het aantal inzendingen van honingmonsters is zodanig dat het beschikbare budget voor dit onderzoek is volgeboekt. Vanaf heden kunnen geen monsters honing meer geaccepteerd worden. Indien bijenhouders dat willen kan PPO Bijen wel honingonderzoek tegen betaling uitvoeren. Voor een analyse van de herkomst van de honing middels stuifmeelonderzoek bedragen de kosten €196,-. Voor een volledige analyse van zowel de herkomst van de honing, het watergehalte, de enzymactiviteit en de suikersoorten bedragen de kosten €514,-. Deze prijzen gelden bij losse monsters. Wanneer men geen snelle uitslag nodig heeft, zodat PPO Bijen kan wachten tot er twintig monsters binnen zijn, vallen de prijzen lager uit (resp. €60,- en €150,-).

Small hive beetle in Egypte aangetroffen

Sinds 1998 hebben de Verenigde Staten van Amerika te maken met een nieuwe parasiet voor de honingbij; de *Aethina* kever, in Amerika de Small Hive Beetle genoemd (zie ook BIJEN 11(9): 234 (2002))

Aethina tumida komt van oorsprong voor bij *Apis capensis*, de kaapse honingbij in Zuid-Afrika. De schade die *Aethina tumida* aan deze kaapse bijenvolken aangericht is niet desastreus en is te vergelijken met de aantasting door wasmotten.

In juni 2000 is op 110 km te noordwesten van Caïro in Egypte, voor het eerst de Small Hive Beetle gevonden in bijenvolken. Hiermee is deze parasiet een stuk dichterbij Europa gekomen. Ook is deze kever in negen andere Afrikaanse landen aangetoond.

De *Aethina* kever is ovaal van vorm, ongeveer 6 mm lang en donkerbruin tot zwart van kleur. Opvallend zijn de knotsen aan het einde van de antennes op de kop. De volwassen kevers bewegen zich snel tussen de raten en op de bodemplank, ze zijn hard en glad en laten zich niet gemakkelijk vangen. De kevers eten het broed en de eitjes van de bijenvolken. De volwassen kevers leggen ook eieren in de bijenvolken. De larven die uit deze eieren komen lijken op maden van vliegen en zijn zeer beweeglijk. Deze larven maken tunnels in de raten maar spinnen zich niet in zoals de larven van de wasmot. De larven eten van het bijenbroed, het stuifmeel en de honing in de raten. De larven vervuilen met hun uitwerpselen de honing waardoor deze niet meer geschikt is voor menselijke consumptie. Deze honing wordt zelfs niet meer beroofd door gezonde bijenvolken. In zwaar besmette bijenvolken kan men honderden van deze larven vinden in de raten en in de wasmul op de bodemplank.

De schade aan de bijenvolken is gering zolang het zich beperkt tot enkele kevers per bijenvolk. Als er eenmaal grote aantallen van de larven van deze kever aanwezig zijn, daalt de kans dat het bijenvolk deze aantasting overleeft sterk. De larve van de kever verlaat het bijenvolk om zich te verpoppen in de grond (dus buiten de bijenkast).

Uit Europa zijn er nog geen meldingen bekend over de schade aan bijenvolken door deze kevers. Wel is het zaak uiterste voorzichtig te zijn met de import van bijenvolken, koninginnen en andere bijenmaterialen omdat op deze manier deze kever ook Nederland kan binnenkomen.

Bron: New record of the small hive beetle in Egypt and notes on its distribution and control. Ayan Mostafa and Roger Williams BeeWorld vol. 83 no.3 2002.